

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XII): m'am născut cu pumnii strînși! - cînd principiul național domina toate fluctuațiile sufletului românesc? - RESINARIULU, nemtiesce Stadterdorf!

M'am născut într'o vreme cînd principiul național domina toate fluctuațiile sufletului românesc.

o verigă într'un lanț de evoluție ...

primele mele poezii au fost cu caracter social, nu erotic!

Resinariulu, nemtiesce Stadterdorf ...

și eu m'am născut în această protestare,
m'am născut cu pumnii strînși ...

Pe boltă sus e mai aprins ...

Avem un vis neîmplinit

Și fluturii sunt mai sfioși ...

Copil al suferinții, De jalea lui ne-au răposat
Și moșii și părinții

La noi sunt codri verzi de brad

pe urmele lui Octavian Goga, în Rășinari!

șagunism - tribunism

2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

Despre epoca în care s-a născut, vă invităm să lecturați opinia scriitorului Octavian Goga, prezentată în lucrarea „**Fragmente auto-biografice (3)**”: «În acea vreme, în Ardeal, era o viață foarte sbuciumată; erau adică luptele pe care le duceam, luptele politice de afirmare națională, împotriva apăsării ungurești; pe la anul 90, s'a ridicat la apogeu tendința de distrucție a guvernului dela Budapesta, adresată poporului român din Transilvania. **Ideea imperialismului unguresc**, care s'a profesat, pe la sfîrșitul veacului al 19-lea, de către guvernele din Budapesta, a produs o formidabilă reacțiune moleculară în sufletul românismului din Ardeal, la care, în mod natural, participam. Sub aceste împrejurări, am început să scriu foarte curînd, mi se pare la 9-10 ani. Și pentrucă în educația pe care mi-o făceam acasă, pînă la această vîrstă de 9 ani, eram îndrumat de părinții mei, în special de mama, care era o intelectuală, trebuie să știți atmosfera în care am trăit atunci. **M'am născut într'o vreme cînd principiul național domina toate fluctuațiile sufletului românesc.**

În istoria Europei, au fost mai multe curente, care, în cursul vremii, în mod stăruitor, au influențat sensibilitatea popoarelor. A fost de exemplu Reformațiunea: 100 sau 200 de ani, continentul, prin toți porii lui, a resimțit necesitatea preocupărilor sufletești religioase. **Veacul al 19-lea, e veacul principiului de naționalitate.** În veacul al 19-lea, s'a lansat ideea identificării granițelor etnice cu granițele politice; în veacul al 19-lea, s'a elaborat unitatea popoarelor.

De sigur, mai întârziati decît alții, din cauza așezării noastre geografice, aceste idei din cursul veacului al 19-lea au fost în mod postum resimțite în conștiința noastră și trecute în instinctul nostru popular. Toți cărturarii, toți scriitorii noștri, toți au perpetuat generații întregi acest vis, dela unul la altul, și eu nu mă găsesc decît ca o verigă într'un lanț de evoluție: nu sînt decît continuatorul normal al simțirii generale, pe care, în mod firesc, am dus-o și eu cu un pas mai departe.

M-am născut deci într'o vreme cînd protestele de rasă erau pe buzele tuturor și cînd acest sentiment era atît de puternic, încît umbrea pe toate celelalte. Era atmosfera celei mai sălbatice persecuții a Romînilor din Transilvania; era o opresiune, pe care o știm cu toții, ramificîndu-se pînă în cele mai mici îndeletniciri ale vieții dela țară. De sigur că ea trezea protestarea și eu m'am născut în această protestare, m'am născut cu pumnii strînși, sufletul meu s'a organizat din primul moment pentru protestare, pentru revoltă, cel mai puternic sentiment care m'a călăuzit în viață și din care a derivat și formula mea literară. Revolta era așa de puternică, încît, punîndu-mi acum întrebarea, în mod postum, dacă cu această structură de nervi și de suflet m'aș fi născut în altă țară, dacă dispozițiile mele de înregistrare ale sufletului, erau cele native, atunci trebuia să-mi caut în orice culcuș social o seamă de desmoșteniți, să mă apropii de ei.

Astfel, primele mele poezii au fost cu caracter social, nu erotic. Mai mult, aș putea să vă spun că poezia erotică mi se părea un act personal, un act care mă privea numai pe mine și un sentiment de quasi-decență literară mă oprea ca de poeziile mele erotice să ia cunoștință și alții». Satul Rășinari era cunoscut în toate ținuturile românești, atît datorită păstorilor care plecau în transhumanță cît și unei prezentări din gazeta „**Organul luminării**”. *Gazeta bisericească, politică și literară* (Blaj, nr. 32 din 9 august 1847, se distribuia la toate oficiile poștale, în București și Iași „și la ați binevoitori: Protopopi, Profesori, Redactori, Librari, etc). Reproducem selectiv: «**RESINARIU** (După Transilvania dein Sibiu). De cele mai mari și in catu pentru industria și negociatoria mai insemnate locuri în patri'a nostra se tiene si Resinariulu, un satul romanescu, la pitioarele jugului de munti ce de catra miedia di desparte Transilvaia de tier'a romanesc. **Resinariulu, nemptiesce Stadterdorf**, o ora si giuemetate departe de Sibiu, e pusu intru o vale desfatacioasa,... Dupa protocolu de mosii de nou introdusu, Resinariulu are 1654 case numerat si ca la 5000 suflete, si dupa tabel'a de dare dein a.c. 1847 platesce in cas'a Statului 8146 fl. 38 xr c.m. Doua riuri de munte taia satulu curmezisiu; pre celu mai mare stau 3 mori de farina (n.r. făină) ce se tienu de alodiatura, si mai multe mori private de taiatu-scanduri si de haine. (...) Locuitorii mai avuti, afara de pascutulu viteloru, mai porta si alta negociatoria, de ora ce aici in totu anulu dela inceputulu lui Sept, pan in capetului lui Nov. se táia aproape de 100,000, adecă o suta de mii berbeci, oi si capre, parte de Transilvania parte de tier'a romanesc. Cele mai insemnate deintr'insele sunt: lana, pielii, seu si casiu (...) Totu comerciulu pecuniariu de in aste artiele aducu pre anu preste totu 1 milion fl. w.w. Cei lalti locuitori mai fora prindere porta negutiatoria cu scanduri si lemne de lucru; cea mai mare parte inse a locuitorilor mai seraci si tienu viati'a cu lucrulu maniloru. Barbatii sunt preste totu lucratori si straduitori (...) In urm'a cercariloru se aflara in muntii mai de aproape in giurulu Resinariului argintu, plumbu si ceva arame: de unde de doue ori incepura privati a lucrá bai, ci pentru pré pucinulu castigu l'au parasitu. Un folosu mai de mare momentu ar fi pentru comunitate, candu, precum se crede, s'ar afla vreun stratu de carbuni de piétra. **B**».

Copil fiind, Octavian a cunoscut bine satul natal, din toate poeziile sale răzbătând dragostea față de aceste meleaguri și profunda preocupare pentru comunitatea din care făcea parte. Cum altfel se pot

interpreta versurile poeziei „Noi”? Publicăm selectiv cunoscutele versuri ale poeziei. din volumul „Poezii”, apărut în 1910, la Sibiu la „Tipografia Poporului”: «**La noi sunt codri verzi de brad/ Și câmpuri de mătasă;/ La noi atâția fluturi sunt/ Și-atâta jale'n casă./ Privighetori din alte țări/ Vin doina să ne-asculte;/ La noi sunt cântece și flori/ Și lacrimi multe, multe .../ Pe boltă sus e mai aprins,/ La noi, bătrânul soare,/ De când pe plaiurile noastre/ Nu pentru noi răsare .../ La noi de jale povestesc/ A codrilor desișuri,/ Și jale duce Murășul/ Și duc tustrele Crișuri./ La noi nevestele plângând/ Sporesc pe fus fuiorul,/ Și'mbrățișându-și jalea plâng:/ Și tata și feciorul./ Supt ceriul nostru'nduioșat/ E mai domoală hora,/ Căci cântecele noastre plâng -/ În ochii tuturora./ Și fluturii sunt mai sfioși,/ Când zboară'n zări albastre,/ Căci roua de pe trandafiri -/ E lacrimile noastre./ Iar codri ce'nfrățiți cu noi/ Își înfioară sînul,/ Spun că din lacrimi e'mpletit/ Și Oltul nost' bătrînul .../ Avem un vis neîmplinit,/ Copil al suferinții, -/ De jalea lui ne-au răposat/ Și moșii și părinții .../ Din vreme bătrîne, de demult,/ Gemând de grele patimi:/ Deșertăciunea unui vis/ Noi o stropim cu lacrimi ...».**

Este evident că - din 1847 și până în zilele noastre - rășinariii nu s-au îmbogățit din exploatarea vreunei cariere, păstrându-și vechile ocupații de crescători de animale și exploatarea resurselor pădurii și a apelor. Octavian Goga cunoștea legende și poveștile locurilor, multe din ele fiind împărtășite între generații: despre podul Gociului, coasta lui Cosma, coasta Boacii, a cetății, a Iezerului Mare, a muntelui Bisenău, a Gâtului Berbecului, a cătunului Prislop, a dealului Drăguții, a comorii din Coasta Boacii, a fântânii lui Roșca, a casei episcopoești, a morii Doamnei, a Bisericii noi, a Rășinariului, povestea cătunului Trainei, povestea casei Barcianu, povestea satului Rîul-Sadului, dar și ale fructelor de pădure sau ale numelor de familie (legenda numelui Cruciat, etc). Multe povestiri au cunoscut adevărata popularitate abia prin lucrarea „**Legendele Rășinariului**” (2001), scriitorul Corneliu Lubinski (1914-1999) salvând de la uitare o parte din aceste povești, ce însuflețeau vechile șezători din serile lungi de iarnă.

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xii-mam-nascut-cu-pumnii-strinsi-cind-principiul-national-domina-toate-fluctuatiile-sufletului-rominesc-resinariulu-nemtiesce-stadterdorf-157300.html>



tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xii-mam-nascut-cu-pumnii-strinsi-cind-principiul-national-domina-toate-fluctuatiile-sufletului-rominesc-resinariulu-nemtiesce-stadterdorf-157300.html

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2021-Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (XII): m'am născut cu pumnii strînși! - cînd principiul național domina toate fluctuațiile sufletului rominesc? - RESINARIULU, nemtiesce Stadterdorf!

Marius HALMAGHI 21.03.2021 20:50 679 vizualizari 0 comentarii

În: Tribuna, 21 martie 2021